

WIJ DOET
'T SAMEN!

GEMEENTE AALTEN
OOST GELRE EN
WINTERSWIJK

Inspraaknotitie

ZIENSWIJZEN

Erfgoednota

Wi-j doet 't samen!

2021 – 2024

01 Ingebrachte zienswijze door:
de Oudheidkundige Vereniging Zuwent
via mail op dinsdag 22 september 2020.

Graag willen we als Oudheidkundige Vereniging een zienswijze op onderstaande versie van de erfgoednota 2021-2024 indienen. Vele vrijwilligers zijn al sinds 1985 bezig om de droebels uit Zieuwent en Mariëvelde onder de aandacht te brengen. Dit mag niet in de erfgoednota ontbreken!
<https://www.oostgelre.nl/actueel/nieuws/erfgoednota-2021-2024-wi-j-doet-t-samen>

De droebels zijn zeer belangrijk geweest voor het ontstaan van onze dorpen, omdat een groot deel van Zieuwent en Mariëvelde regelmatig onder water stond. Alleen op hoger gelegen stukken grond kon men boerderijen bouwen. Deze verhogingen in het landschap, meestal 1 of 2 meter hoger dan de omgeving, waren in de ijstijd ontstaan.

Meer informatie hierover vind je in onderstaande linkjes. Graag hierover enkele zinnen in de erfgoednota toevoegen s.v.p.

Informatie over droebels:
<https://mijngelderland.nl/inhoud/verhalen/droebeldorp-zieuwent>
<https://achterhoek.nl/Droebelroute>
<https://www.elna.nl/nieuws/algemeen/255486/zieuwent-zet-droebels-op-de-kaart-met-wandelroute->
<https://www.streekgids.nl/lokaal/een-nieuwe-wandelroute-in-kerkdorp-zieuwent/>

Alvast bedankt.

De Droebels uit Zieuwent en Mariëvelde maken een belangrijk deel uit van het historische landschap van die streek. We snappen de inbreng van deze zienswijze van de Oudheidkundige Vereniging Zuwent. Het woord Droebel is niet direct opgenomen in de nota. Het is geen uitputtende nota waarin we al het specifieke benoemen

Wel zijn er veel aanknopingspunten voor aandacht voor Droebels. Bijvoorbeeld onder het Hoofdstuk Erfgoed en Ruimtelijke ordening 04_ ERFGOED INZETTEN BIJ (RUIMTELIJKE) OPGAVEN DOEN WE DOOR: Als uithangbord kan erfgoed toeristische bezoekers en soms zelfs nieuwe bewoners trekken. Oude fabrieken, boerderijen, historische dorpen, interessante landschappen en ander erfgoed brengen

02 Reactie van de Gemeente Oost Gelre
via mail op 27 augustus 2020.

Dame, mijne heren,
Een prachtig concept voor het behoud van onze monumentale erfgoedstukken in de Achterhoek.

Hetgeen ik mis is een beleidsvisie omtrent herstel van duurzame verbeteringen om het pand in stand te houden voor de toekomst. Met name doel ik dan op de asbestsanering.

Na WO-II zijn veel pannendaken, die oorspronkelijk met stronokken wind- en regendicht waren ondervuld, vervangen door asbestplaten dik ca. 4mm. Dit was een goedkoop alternatief voor de met hout beschoten daken waarmee de welgestelde burgers het sporendak onder de dakpannen dichtten.

toeristen het gebied in. Naast een actieve promotie, horen hier creatieve manieren bij om de regio in de markt te zetten.

Maar ook het hoofdstuk: *Instandhouding Erfgoed onder 01_ Verhalen en 02_ Landschap*, zitten aanknopingspunten voor het thema Droebel.

Om tegemoet te komen aan deze zienswijze is een passage opgenomen onder het hoofdstuk: *Instandhouding Erfgoed, 02_ Landschap*.

Ook buiten het Nationaal Landschap liggen bijzondere elementen. In Zieuwent en Mariëvelde vinden we droebels; clusters van een paar historische boerderijen, die zijn ontstaan op een kamp. De ruilverkavelingsgebieden vertellen de jongere geschiedenis van de agrarische ontwikkelingen in onze streek.

Onder hoofdstuk Lokale projecten: *02_ gemeente Oost Gelre* is de volgende passage opgenomen:

VERHALEN ERFGOED ZICHTBAAR

Wat is het verhaal van de plek waar je woont, werkt, recreëert. Dit willen we meer uitdragen door dit ook zichtbaar terug te laten komen op de plekken. Samen met lokale partijen gaan we kijken hoe dit verhaal kunnen vertellen.

Omdat zowel landelijk als Provinciaal de asbestverwijdering op daken gepromoot wordt zou het goed zijn de gemeentelijke monumenten als aanjager te bestempelen. Dit zou kunnen door een subsidie, c.q. nultarief BTW, te verstrekken op het vervangen van asbestplaten naar een geschaafd en geploegd houten dakbeschoot.

Een combinatie om dan ook de 150 mm (wol)isolatie tussen de sporen aan te brengen geeft een mooie opsteker voor een duurzame en leefbare toekomst van het pand en haar bewoners. Een suggestie om dit beleidsmatig reeds aan te kondigen.

Succes met de vaststelling van een duurzame Erfgoednota.

REACTIE GEMEENTE

Wij vinden het goed te vernemen dat [redacted] de nota als "Een prachtig concept voor het behoud van onze monumentale erfgoedstukken in de Achterhoek" beschouwt. Voor wat betreft de door hem gevraagde aandacht voor asbest dakbeschotten in monumenten het volgende.

De overheid richt zich in eerste instantie op de asbestdaken, die onderhevig zijn aan weersinvloeden. Het streven is om de daken, die in weer en wind op panden liggen, als eerste te laten verwijderen/ vervangen door een alternatieve dakbedekking. Daar waar dit gekoppeld kan worden aan verduurzamingsmaatregelen is de grootste winst te behalen.

Het asbest onder de dakpannen is in de meeste gevallen toegepast op dunne platen. Het asbest dat in deze platen zit, is hechtgebonden asbest. Het asbest zit bij deze toepassing als het ware opgesloten in het materiaal van de plaat. De platen in het dakbeschot zijn veelal niet zo vatbaar voor aantasting. Ze komen namelijk niet in aanraking met regen, hagel en wind.

Zolang de platen in tact blijven, kunnen ze voorlopig nog blijven zitten.

Voor de instandhouding van het monument is het verwijderen van asbest dakbeschot niet noodzakelijk. Wanneer een monument wordt verbouwd of gerestaureerd, beschouwen wij het verwijderen van het asbest in het monument als onderdeel van de totale opgave. In combinatie met passende isolatie is dit zeker wenselijk wat ons betreft.

Wij doen op dit moment geen beleidsmatige aankondiging aangaande subsidie voor verwijdering van asbest dakbeschot in monumenten in de Oost Achterhoek, zoals gevraagd. Wij kunnen [redacted] wel toezeggen dat we het Vakberaad Cultuurhistorie Achterhoek+ (met daarin de Achterhoekse gemeenten, Gelders Genootschap, provincie Gld., Monumentenwacht en de Rijksdienst Cultureel Erfgoed) vragen om het onderwerp 'asbest in monumenten' te agenderen voor een komende vergadering.

REACTIES PARTNERS OP ERFGOEDNOTA 2021-2024

Agrarisch Erfgoed Nederland
BETROKKEN BIJ BOERDERIJEN

Ook door externe organisaties, waar wij mee samenwerken, is er gereageerd op onze Erfgoednota. Dit zijn positieve reacties die niet hebben geleid tot het aanpassen van de nota, maar het belang ervan onderstrepen.

TU Delft

"Ik heb de concept Erfgoed 2021-2024 op onderdelen gelezen. Mijn complimenten voor deze nota en jullie plannen, echt indrukwekkend. De rol van de TUD bij de Kerkervisie en eerder genoemd in het KaDER project stel ik op prijs."

Agrarisch Erfgoed Nederland

"Beste [redacted]
Dank voor het toezenden van de concept-Erfgoednota Oost-Achterhoek 2012-2024. Het is een inspirerend document. Ik zit zelf in de erfgoedadviesraad van de gemeente Rijssen-Holt en ook hier is men bezig met het actualiseren van het erfgoedbeleid. Jullie nota zal ik graag als lichtend voorbeeld naar voren brengen.

Fijn dat de BSA (Boerderijen Stichting Achterhoek red.) uitgebreid genoemd wordt. Het is een belangrijk initiatief dat mede door jouw inbreng van de grond kon komen.
Veel succes met het goede werk."

Stadtverwaltung Bocholt

„Sehr geehrte [redacted]
sehr gern würden wir mit Ihnen an einer Zusammenarbeit zum Thema des grenzüberschreitenden Kulturerbes nachdenken!

Wir übersetzen das Strategiepapier zur Zeit, um es dann unserem Dezernenten [redacted] zur Verfügung zu stellen – es wird also noch etwas dauern, bis wir genaue Aussagen dazu treffen können.

Gern können wir aber schon einen Termin für ein Brainstorming vereinbaren, zu dem ich dann meine Kollegin für grenzüberschreitende Zusammenarbeit und unsere Museumsleiterin einladen würde.

Wäre das für Sie in Ordnung?"

Op dit verzoek vanuit Bocholt is positief per e-mail gereageerd door de gemeenten. Er wordt een afspraak gepland.

"Als Gelders Genootschap kijken we uit naar een verdere voorzetting van de prettige samenwerking in onze gezamenlijke projecten betreffende historische interieurs, verduurzaming en erfgoed en niet in de laatste plaats in het project over de wederopbouwjaren 'Een Nieuwe Tijd'. Met deze projecten dragen de gemeenten, samen met eigenaren, bewoners en inwoners, op een bijzonder innovatieve en inspirerende wijze bij aan de instandhouding maar ook de ontwikkeling van hun rijke erfgoed".

Erfgoed Provincie Gelderland

"Met belangstelling hebben we de nieuwe Erfgoednota van de Oost Achterhoek gelezen. Het doet ons plezier dat met deze nota ook een bijdrage wordt geleverd aan de beleidsdoelen van de provincie op het gebied van erfgoed. Enkele voorbeelden hiervan zijn het stimuleren van de energietransitie en verduurzaming van monumenten en het vergroten van de kennis over historische interieurs".

Ministerie van OCW,
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

"De betekenis van erfgoed voor de samenleving. Dat is waar Erfgoed Telt voor staat. Met dit beleid zet de rijksoverheid in op de instandhouding van het erfgoed, het versterken van de waarde van erfgoed in de dagelijkse leefomgeving en het benutten van de verbindende kracht van erfgoed. En dat is precies wat de veelheid aan uitgevoerde én toekomstige projecten in Aalten, Oost Gelre en Winterswijk laat zien. Wij zijn daarom blij dat deze koers en samenwerking worden voortgezet. En ook wij doen weer mee. Want alleen samen geven we de toekomst en verleden en het verleden een toekomst."

Adviescommissies

De monumentencommissie van Oost Gelre, de commissie cultureel erfgoed Aalten en de adviescommissie cultuurhistorie Winterswijk hebben in de totstandkoming van de nota reeds advies uitgebracht aan burgemeester en wethouders. In reactie nog wel een aantal quotes namens de commissies.

Commissie Cultureel Erfgoed gemeente Aalten, namens deze ██████████ d.d. 21 september 2020.

“De ‘Erfgoednota Oost-Achterhoek’ is een gedegen document waarin visie wordt omgezet in beleidsmatig handelen voor de komende vier jaar. De samenwerking tussen de drie Oost-Achterhoekse gemeenten, zo is onze overtuiging, inspireert professionals en vrijwilligers. De logische opbouw van de nota nodigt uit tot handelen: D’r an! En dat verdient ons unieke Oost-Achterhoekse erfgoed.”

Adviescommissie Cultuurhistorie gemeente Winterswijk d.d. 25 juni 2020

“De Erfgoednota Oost Achterhoek geeft een zeer omvangrijk en gevarieerd programma voor de komende 4 jaar. Samen met de beleidsnota’s over de aardkundige waarden, archeologie en het cultuurlandschap maakt het een vierluik over ons bijzondere erfgoed.”

De monumentencommissie Oost Gelre vergadering van 17 september 2020

“Over het algemeen vindt de monumentencommissie de nota compleet. De samenwerking met de gemeentes Winterswijk en Aalten is een goede basis. Ook grensoverschrijdend wordt er samengewerkt.”

